

כ' אייר תשפ"א
2 מאי, 2021

צוותי חינוך יקרים, שלום רב.

השבוע החדש פוגש את אזרחי ישראל כואבים האסון הכבד שהתרחש בהר מירון במהלך ההילולה בקבר רבי שמעון בר יוחאי. במהלך אירועי ההילולה, בלב השמחה, התפילה והחג, נהרגו מתפללים וחוגגים רבים, מתוכם: ילדים, בני נוער ומבוגרים ורבים נפצעו. מעגלי הפגיעה רבים ומורכבים. משפחות רבות ברחבי הארץ חוות שכול וצער עצום, ומשפחות רבות עדיין חרדות ודואגות לשלום יקיריהן.

התרחשות מעין זו כרוכה בתחושות של פחד, חוסר ביטחון וחוסר מוגנות, בוודאי בקרב מעגלי הפגיעה הראשונים והקרובים אך לעיתים גם בקרב מי שאינו קשור ישירות לאירוע. התלמידים חוזרים היום לכיתות כאשר חלקם נחשפו לאירוע וחלקם לא, חלקם שוחחו על כך עם הוריהם באופן תואם גיל ואחרים נחשפו למידע אקראי ולא מתווך. **בהתאם לקרבת התלמידים לאירוע ועל פי שיקול דעת המורה אפשר לעסוק בנושא ולנהל שיח.** חשוב להתאים את השיח לגיל התלמידים ולבחור ברמת העמקה על פי מידת החשיפה של ילדי הכיתה לאירוע עצמו.

בשיחה נעניק לתלמידים הזדמנות לדבר, לשוחח על האירועים, לשתף במחשבות ולשוחח על שעשוי לסייע בעת הזאת. אנו נשאף לנהל שיח רגיש ואנושי שיאפשר לתלמידים להביע צער ועצב. שיח אמפאתי ומכבד שאינו שופט מנגנונים או אנשים. שיח שיצליח לחבר בין תחושות האבל לבין הכוחות והתקווה.

להלן מבנה שיח מותאם בנושא "שיתוף ותמיכה בעקבות אסון המירון"

פתיחה:

- נשאל את התלמידים מה הם שמעו על שאירע בהר מירון במהלך ההילולה.
- נאתר מעגלי פגיעה וקשר אישי של תלמידים לאירוע; תלמידים שקרוביהם נפגעו, תלמידים שקרוביהם היו במירון בעת ההתרחשות, תלמידים שהוריהם עבדו במקום ככוחות בטחון, הצלה או רפואה. נכבד כל תלמיד ותלמידה ונעניק להם מקום ובמה. נוודא שיקבלו גם בכיתה וגם בהמשך את הסיוע והתמיכה להם הם זקוקים.
- נעריך את מידת החשיפה של תלמידי הכיתה לאירוע וניתן להם מידע עובדתי באופן שיהיה מותאם לשלב ההתפתחותי של התלמידים ולמידת קרבתם לאירוע. נמנע ממתן פרטים מיותרים ומתיאורים קשים ורגישים. נקדיש מקום להבניית רצף האירוע ונדגיש שהאירוע הסתיים ועתה יש לטפל, ללוות ולהתמודד עם השלכותיו.

שיח משתף ועיבוד רגשי:

- **נשאל את התלמידים מה הם מרגישים או חושבים?** ומתוך כך נאפשר לתלמידים לשתף בתחושות וברגשות שעלו בהם לנוכח האירוע המצער ולעבד את החוויה האישית שלהם. חשוב לאפשר ביטוי אישי ולתת תוקף לתחושות שעולות.
- **נשאל את התלמידים מי ומה עזר למתפללים במצוקתם ומה עוזר לכל אדם שנקלע למצוקה? (גורמים פנימיים וחיצוניים, פורמאליים ובלתי פורמאליים)?** מתוך כך נסייע לתלמידים לזהות גורמי חוסן וסיוע. נזכיר גילויי ערבות הדדית ואומץ של מתפללים שעשו כל שביכולתם כדי לסייע לחבריהם להיחלץ ולהינצל. נזכיר את כוחות הביטחון וההצלה שעבדו ללא הרף כדי לחלץ את המתפללים ולהצילם. נזכיר אזרחים רבים שהתגייסו מכל רחבי הארץ כדי לסייע לנפגעים הן במתן תרומות דם והן בישובים השכנים שהעניקו מזון, משקה ומקלט למתפללים שחיכו לפינוי, ישובים של אזרחים ערבים ויהודים, דתיים וחילונים כאחד.

סיכום:

- בכיתות בהן לומדים תלמידים שנפגעו באופן ישיר באירוע, נשאל את התלמידים **כיצד נוכל לסייע למשפחות הנפגעים?** ובכך נכוון את התלמידים לפעילות יעילה ולעשייה למען הנפגעים באסון. יחד נחשוב על פעולות ומעשים, שיאפשרו לתלמידים להביע תמיכה וערבות הדדית.
- בכיתות בהן אין מעגלי קרבה קרובים נשאל את התלמידים **מה הם עושים במצב של קושי או כשהם מזהים חבר במצב של קושי?** ובכך נרחיב את התבוננותם על האירוע לכדי למידה על יכולתם להציע עזרה או לפנות בבקשת עזרה, במצבי משבר או סכנה.
- נשאל את התלמידים **"מה מעניק לנו ולכל אדם תקווה להתמודדות ולהתאוששות?"** וכך נעזור להם להביע מסרים של חוסן ותקווה.

מורים יקרים, בשעות קשות כגון אלו כל תלמיד וכל אדם שואף לסייע לזולת בכאביו, אך בה בעת נזכר גם הוא בקושי האישי שלו, בצער או בכאב הפרטי שלו. בעת הזו תפקידכם, המחנכים והמורים המקצועיים, מקבל משנה תוקף. אתם תהוו בעבור התלמידים גורם מתווך ומחזק כמו גם אוזן קשבת למה שמעסיק כל אחד ואחת מהם. שיחה כיתתית עם מחנך נוכח וקשוב תסייע לתלמידים להרחיב את משאבי ההתמודדות שלהם גם לעתיד לבוא.

הצוות הטיפולי (יועצת, פסיכולוגית), רכזת השכבה והנהלת בית הספר עומדים לרשותכם ברמה האישית והמקצועית. אנא שתפו אותנו הן במעגלי פגיעה שונים שתזהו והן בתגובות ייחודיות של תלמידים שאולי זקוקים לסיוע נוסף או לתמיכה.

בתפילה לימים של שקט ובטחון

הנהלת שפ"י